Linux Sysadmin Fundamentals

01. Unix & Linux history

១. UNIX

UNIX ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ 1969 ដោយ Ken Thompson និង Dennis Ritchie នៅ AT&T Bell Labs។ វាបានបង្កើតឡើងដើម្បីជាស្ថានភាពប្រតិបត្តិការ (Operating System) ដែលអាចប្រើប្រាស់បានល្អ និងមានលក្ខណៈ Multi-user និង Multi-tasking។

កំណែដំបូងនៃ UNIX ត្រូវបានអភិវឌ្ឍដោយប្រើភាសា Assembly ប៉ុន្តែក្រោយមកបានប្តូរទៅប្រើ C language ដែលធ្វើឱ្យវាអាចផ្លាស់ទីទៅលើ Hardware ផ្សេងៗបាន។ UNIX បានឈានមកជាស្ថានភាពប្រតិបត្តិការ (OS) ដ៏មានឥទ្ធិពលបំផុត ដែលនាំឱ្យមាន OS ផ្សេងៗដូចជា BSD, AIX, HP-UX, Solaris និងជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ Linux។

២. LINUX

Linux ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយ Linus Torvalds នៅឆ្នាំ 1991 ក្នុងគោលបំណងបង្កើត OS ដែលមានលក្ខណៈបើកចំហ (Open Source) និងប្រើបានដោយឥតគិតថ្លៃ។ Linux គឺជា Clone របស់ UNIX ដែលប្រើ Linux Kernel ហើយមាន Distribution ផ្សេងៗដូចជា Ubuntu, Debian, CentOS, Fedora, Arch Linux, Kali Linux។ Linux ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយក្នុង Server, Cloud Computing, Mobile (Android), និង Embedded Systems។

៣. ឯកសារយោង

- ChatGPT: 'history unix and linux explain as in khmer and tell me reference'
- UNIX History: https://en.wikipedia.org/wiki/Uni
- Linux History: https://en.wikipedia.org/wiki/Linu
- Ken Thompson & Dennis Ritchie: https://en.wikipedia.org/wiki/Ken_Thompson, https://en.wikipedia.org/wiki/Dennis_Ritchie
- Linus Torvalds: https://en.wikipedia.org/wiki/Linus_Torvalds

02. Linux is

- https://www.redhat.com/en/topics/linux/what-is-linux

03. Linux Distribution

- https://www.alibabacloud.com/blog/what-is-linux-distribution_599979